

Bepiločių orlaivių naudojimas žemės ūkio poreikiams tenkinti

Turinys

- Bepiločių orlaivių teisinis reguliavimas
- Bepiločių orlaivių naudotojų registracija
- Būtinai kvalifikacijos pažymėjimai nuotoliniui pilotui norint vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius
- Specialiosios kategorijos naudojimo leidimo išdavimas
- Naudojimo vadovo struktūra
- Kita informacija

Teisinis reguliavimas

2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139

2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos

Europos Sąjungos Aviacijos Saugos Agentūros vykdančiojo direktoriaus sprendimas 2019/021/R „dėl priimtinių įgyvendinimo būdų ir aiškinamosios medžiagos reglamentui (ES) 2019/947“

Nacionaliniai teisės aktai, pvz. LR Aviacijos įstatymas, TKA / LTSA aprašai ir taisyklės skirtos įgyvendinti Europos Sąjungos lygmeniu nustatytus reikalavimus Lietuvoje

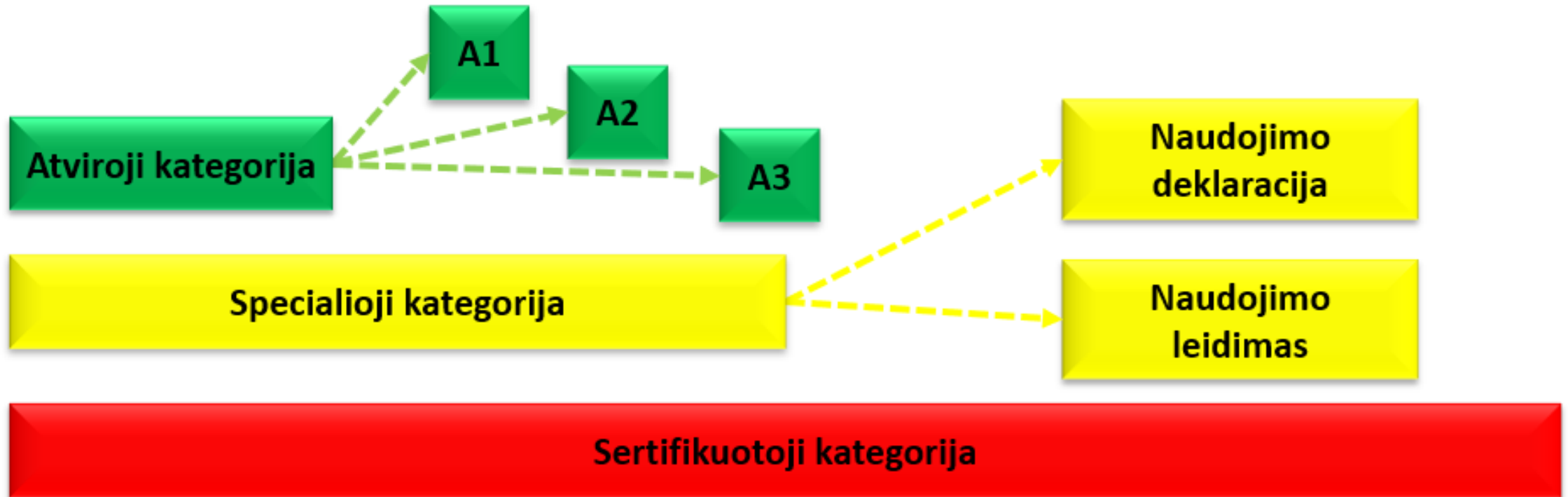
Nacionaliniai teisės aktai

- Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.112075/asr>)
- Bepiločio orlaivio sistemos nuotoliniam pilotui išduodamų dokumentų, patvirtinančių jo kvalifikaciją, tvarkos aprašas (<https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/8da573c04aa211eb8d9fe110e148c770/asr>)
- Lengvosios bepiločių orlaivių sistemos naudotojo pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašas (<https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/a37c1b804a9e11eb8d9fe110e148c770>)
- Dėl leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ([2-134 Dėl Leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą išda...](#))
- Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2005 m. Spalio 10 d. Įsakymo nr. 3-439 „dėl civilinių orlaivių registravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo ([3-447 Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2005 m. spalio 10 d. įsakymo Nr. 3-439 „Dėl Civilin...](#))
- Dėl bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų bepiločių orlaivių sistemų geografinių zonų vertikalių ribų valdomojoje oro erdvėje vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo ([2BE-6 Dėl Bepiločių orlaivių skrydžių virš nustatytų bepiločių orlaivių sistemų geografinių zonų vertik...](#))

Įžanga

- Pagal Reglamentą 2019/947 skrydžiai skirstomi į tris kategorijas: atvirąją (turinčią A1, A2 ir A3 pakategores), specialiąją ir sertifikuotąją – jose skiriasi reikalavimai, keliami skrydžiams ir nuotoliniams pilotams.
- A3 pakategorė tinkama bepiločiams orlaiviams (BO), kurių maksimali kilimo masė (angl. - MTOM) ne daugiau nei 25 kg ir kai BO naudojamas retai apgyvendintoje aplinkoje atliekant pavyzdžiui filmavimo, fotografavimo, matavimų darbus, kai nėra mėtomas kroviny. **(nebūtinas naudojimo leidimas ir STS kvalifikacijos nuotolinio piloto pažymėjimas).**
- Visais kitais atvejais, remiantis Reglamentu 2019/947, žemės ūkyje naudojamiems BO reikalingas specialiosios kategorijos naudojimo leidimas.
- Specialiosios kategorijos naudojimo leidimas išduodamas vadovaujantis TKA patvirtintu Leidimų vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemos išdavimo tvarkos aprašu.

Skrydžių skirstymas

Ką turi atlikti BO savininkas?

1. Prisijungti (per elektroninius valdžios vartus) - sertifikatai.tka.lt.;
2. Prašymas naudotojo registracijos pažymėjimo išdavimui pildomas tik TKA informacinėje sistemoje;
3. TKA informacinėje sistemoje užsiregistravęs asmuo gauna autentišką UAS naudotojo registracijos numerį, kuriuo turi pažymėti visus turimus bepiločius orlaivius;
4. Bepiločio orlaivio naudotojui reikia registruotis vieną kartą, nepriklausomai nuo to, kiek UAS jis turi;
5. Bepiločio orlaivio naudotoju registruotis gali tiek fizinis, tiek juridinis asmuo;
6. Nustatytas atlygis už šią TKA teikiamą paslaugą – 31 eur.

The image shows a template for a UAS Operator Registration Certificate. At the top left is the EASA logo (European Union Aviation Safety Agency). At the top right is the TKA logo (Transporto Kompetencijų Agentūra, Lietuvos Respublika, Transport Competence Agency, Republic of Lithuania). In the center is a stylized blue and white drone with wings. To the left of the drone is a blue square with the EU flag and the letters 'LTU'. Below the drone, the text reads 'BEPILOČIO ORLAIVIO SISTEMOS(UAS) NAUDOTOJO REGISTRACIJOS PAŽYMĖJIMAS' and 'UAS OPERATOR REGISTRATION CERTIFICATE'. At the bottom left, there are fields for 'Vardas (First name): Vardas (Name)' and 'Registracijos numeris (Identification number): LTU12abcdef12b3'. At the bottom right, there are fields for 'Pavardė (Last name): Pavardė (Last name)' and 'Išdavimo data (date of issue): dd.mm.yyyy'. A QR code is located in the bottom right corner.

Ką turi atlikti nuotolinis pilotas?

Nuotolinis pilotas turi turėti skrydžio pagal standartinius scenarijus (toliau - STS) kvalifikacijos pažymėjimą norint vykdyti skrydžius specialiojoje kategorijoje. Pažymėjimas įgyjamas:

1. Prisijungti (per elektroninius valdžios vartus) - sertifikatai.tka.lt.;
2. Savarankiškai baigti nuotolinį mokymo kursą TKA informacinėje sistemoje;
3. Nuotoliniu būdu išlaikyti nuotolinį A1/A3 pakategorių egzaminą;
4. Gavus elektroninį A1/A3 nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą, sumokėti nustatytą atlygį (31 Eur) už šią TKA teikiamą paslaugą;
5. Užsiregistruoti į STS lygio egzaminą TKA egzaminų klasėje (egzamino kaina – 34 Eur). Išlaikius egzaminą sumokėti už STS teorijos žinių pažymėjimo išdavimą (kaina – 31 Eur.);

Visais atvejais turi būti susipažinęs su naudojamos BO sistemos instrukcijomis, TKA išduoto naudojimo leidimo reikalavimais ir apribojimais.

The image shows a certificate for a Remote Pilot Certificate of Theoretical Knowledge. At the top left is the EASA logo (European Union Aviation Safety Agency) and the EU flag with 'LTU' (Lithuania). At the top right is the TKA logo (Transporto Kompetencijų Agentūra, Lietuvos Respublika, Transport Competence Agency, Republic of Lithuania). In the center is a blue and white drone. Below the drone, the text reads 'NUOTOLINIO PILOTO TEORIJOS ŽINIŲ PAŽYMĖJIMAS' and 'REMOTE PILOT CERTIFICATE OF THEORETICAL KNOWLEDGE'. On the right side, there are three colored boxes: a red one for 'A1/A3 OPEN SUB CATEGORY', a purple one for 'A2 OPEN SUB CATEGORY', and a yellow one for 'STS STANDARD SCENARIOS'. At the bottom left, there are fields for 'Vardas (First name): Vardas (Name)' and 'Registracijos numeris (Identification number): LTU-RP-123456789ABC'. At the bottom right, there are fields for 'Pavardė (Last name): Pavardė (Last name)' and 'Galioti iki (Expiration date): dd.mm.yyyy'. A QR code is located in the bottom right corner.

Naudojimo leidimo išdavimas

Pareiškėjo ir TKA atstovų susitikimas

- Pristatoma planuojama veikla ir jos vykdymo vieta
- Nurodomi planuojami dokumentų pateikimo terminai
- Aptariami kiti aktualūs klausimai susiję su naudojimo leidimo išdavimu
- TKA pristato naudojimo leidimo išdavimo procesą

Paraiškos pateikimas

- Pateikiamas prašymas išduoti / pakeisti naudojimo leidimą (Aprašo 1 priedas)
- **Pateikiamas Naudojimo vadovas**
- Rizikos vertinimas ir siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumas remiantis Reglamento 2019/947 11 straipsniu

Pateiktų dokumentų vertinimas

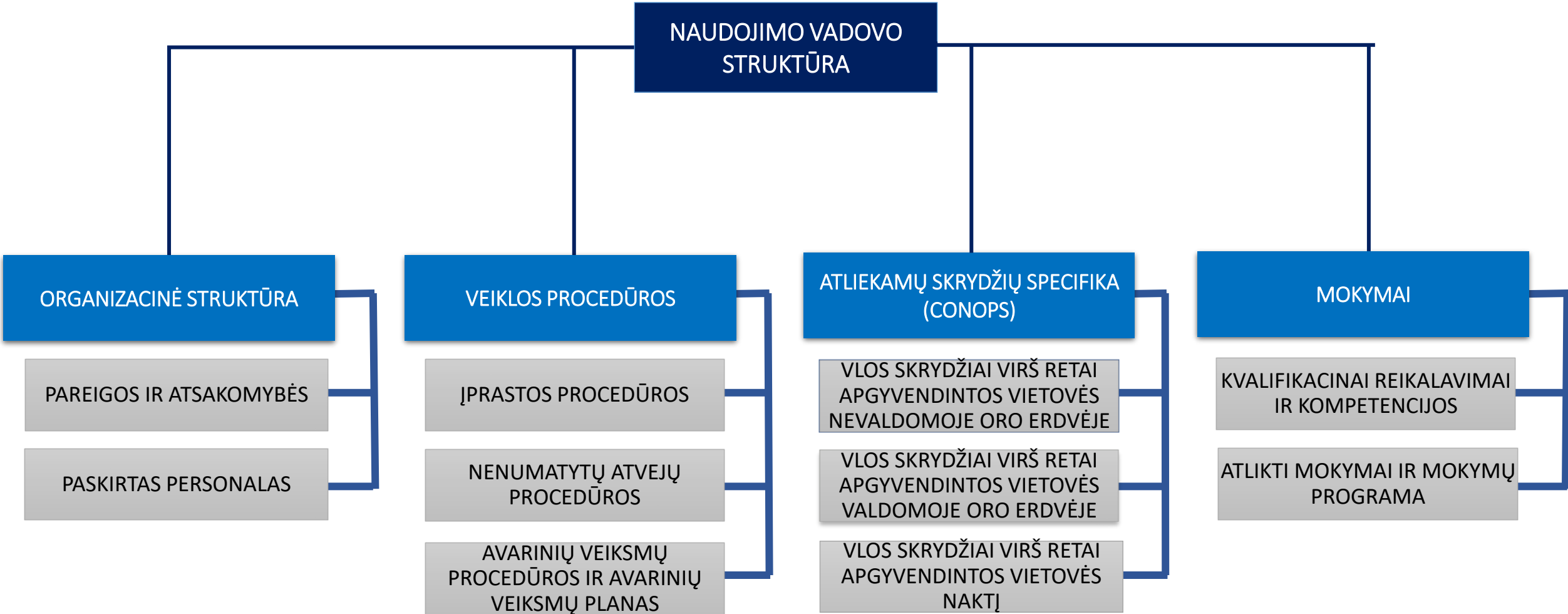
- Vertinama ar tinkamai užpildytas pateiktas prašymas;
- Ar pateikti visi reikiami dokumentai kaip numatyta Reglamente 2019/947 UAS.SPEC.030 dalies 3 punkte;
- Vertinama ar pareiškėjas ir dokumentai atitinka Reglamento ir AMC&GM Nr. 2022/002/R reikalavimus;
- Įvertinus dokumentus ir duomenis bei pareiškėjo atitiktį, pareiškėjui pateikiami neatitikimai (jei tokių buvo nustatyta vertinimo metu)

Naudojimo leidimo išdavimas

- Įsitikinus, kad pareiškėjas atitinka reikalavimus, ir nustatyti neatitikimai (jei buvo nustatyta) yra pašalinti priimamas sprendimas išduoti naudojimo leidimą.
- Išduodamas Aprašo 2 priede nustatytos formos naudojimo leidimas.

(Prašymo išduoti leidimą vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepilotio orlaivio sistemą formos pavyzdys)

	Prašymas išduoti leidimą vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepilotio orlaivio sistemą <i>Application for an operational authorisation for the specific category</i>
<p>Duomenų apsauga. Šiame prašyme pateiktus asmens duomenis viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (TKA) tvarko pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinio asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kurio panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą). Asmens duomenys bus tvarkomi nustatytos priežiūros veiklos vykdymo, valdymo ir tolesnių veiksmų tikslais pagal 2019 m. gegužės 24 d. Reglamento (ES) 2019/947 dėl bepilotinių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos 12 straipsnį.</p> <p>Priešius informacijos apie savo asmens duomenų tvarkymą ar savo teisių įgyvendinimą (pvz. teisę gauti arba reikalauti ištaisyti netikslius ar neišsamius duomenis), kreipkitės į TKA duomenų apsaugos pareigūną elektroniniu paštu dap@tka.lt.</p> <p>Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai.</p> <p>Data protection. Personal data included in this application is processed by Transport Competence Agency (TKA) pursuant to Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation). Personal data will be processed for the purposes of the performance, management, and follow-up of the application by the competent authority in accordance with Article 12 of Regulation (EU) 2019/947 of 24 May 2019 on the rules and procedures for the operation of unmanned aircraft.</p> <p>If the applicant requires further information concerning the processing of your personal data or exercising your rights (e.g., to access or rectify any inaccurate or incomplete data), please refer to the contact point of TKA at e-mail dap@tka.lt.</p> <p>The applicant has the right to file a complaint regarding the processing of the personal data at any time to the national data protection supervisory authority.</p>	
☐ Naujas prašymas / New application	☐ Naudojimo leidimo pakeitimas Nr. <i>Amendment to operational authorization No.</i>
1 TIAS naudotojo duomenys	

PASTABA: Atvaizduotas naudojimo vadovo skyrių sąrašas nėra baigtinis
2026-06-18

Veiklos vykdymas pagal naudojimo leidimą

- Gavus naudojimo leidimą galima pradėti vykdyti skrydžius pagal nustatytus naudojimo ribojimus
- Privaloma vadovautis naudojimo vadove ir rizikos vertinime nustatytomis procedūromis ir nurodymais
- Naudojimo leidimas negali būti perleidžiamas kitam naudotojui.
- TKA reguliariai atlieka patikrinimus veiklos vykdymo vietoje iš anksto sutarus su BO savininku
- Naudojimo leidimo kaina – 559 eur
- Galiojimas – iki 2 metų.

	Leidimas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudojant bepiločio orlaivio sistemą <i>Operational authorisation for the specific category</i>	
1. Leidima išduodančioji institucija <i>Authority that issues the authorisation</i>		
1.1. Išduodančioji institucija <i>Issuing authority</i>		
1.2. Kontaktinis asmuo / Point of contact Vardas, pavardė / <i>Name</i> Telefonas / <i>Telephone</i> El. paštas / <i>Email</i>		
2. UAS naudotojo duomenys <i>UAS operator data</i>		
2.1. UAS naudotojo registracijos numeris <i>UAS operator registration number</i>		
2.2. UAS naudotojo pavadinimas (arba vardas, pavardė) <i>UAS operator name</i>		
2.3. Kontaktinis asmuo naudojimo klausimais / <i>Operational point of contact</i> Vardas, pavardė / <i>Name</i> Telefonas / <i>Telephone</i> El. paštas / <i>Email</i>		
3. Leidžiamas skrydis <i>Authorised operation</i>		
3.1. Leidžiama (-os) vieta (-os) <i>Authorised location(s)</i>		
3.2. Gretimos vietovės dydis <i>Extent of the adjacent area</i>		km
3.3. Nuoroda į rizikos vertinimo tipą <i>Risk assessment reference and revision</i>		☐ SORA versija / <i>SORA version</i> __ ☐ PDRA Nr. / <i>PDRA</i> No. __-__ ☐ kita / <i>other</i> _____
3.4. Užtikrinimo ir integralumo lygis <i>Level of assurance and integrity</i>		
3.5. Skrydžio tipas <i>Type of operation</i>		☐ VLOS ☐ BVLOS
3.6. Pavojingųjų krovinių transportavimas <i>Transport of dangerous goods</i>		☐ Taip / <i>Yes</i> ☐ Ne / <i>No</i>
3.7. Antžeminės rizikos apibūdinimas <i>Ground risk characterisation</i>	3.7.1. Skrydžių vykdymo vieta <i>Operational area</i>	
	3.7.2. Gretima vieta <i>Adjacent area</i>	
3.8. Antžeminės rizikos mažinimo priemonės	3.8.1. Strateginės rizikos mažinimo priemonės <i>Strategic mitigations</i>	☐ Ne / <i>No</i> ☐ Taip, mažos / <i>Yes, low</i> ☐ Taip, vidutinės / <i>Yes, medium</i> ☐ Taip, didelės / <i>Yes, high</i>

Pagrindinių naudojimo ribojimų nustatytų naudojimo leidime sąrašas

- Skrydžiai vykdomi nevaldomoje oro erdvėje (G klasė);
- Tiesiogiai matomas skrydis (VLOS) retai apgyvendintoje aplinkoje virš dirbamų laukų;
- Stebėtojas užtikrina, kad naudojamajoje erdvėje nėra pašalinių žmonių;
- Skrydžio aukštis apribotas iki 30 m. AGL;
- Nuotolinis pilotas tuo pačiu metu valdo tik vieną bepilotį orlaivį;
- Skrydžiai aerodromo oro eismo zonose gali būti vykdomi tik suderinus su aerodromo naudotoju ir laikantis aerodromo naudotojo nustatytų sąlygų.

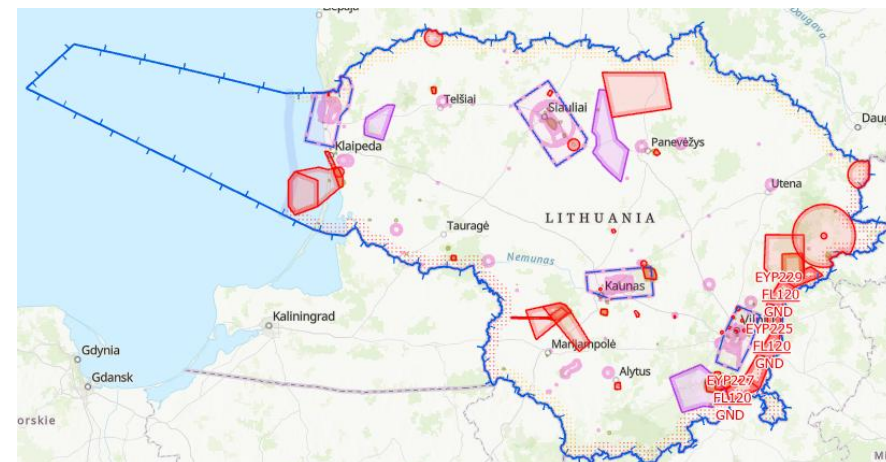
Daugiau informacijos rasite TKA svetainėje

Bepiločiais orlaiviais draudžiama skraidyti oro uostų ir aerodromų oro eismo zonose, virš strateginės reikšmės objektų, pasienio zonoje ir kitose ribojamose zonose.

Draudžiamose zonose skristi galima tik gavus draudžiamos zonos savininko leidimą. Neturint leidimo skraidyti oro uostų teritorijose, tokie skrydžiai laikomi šiurkšiu skrydžių saugos pažeidimu. Už tokį pažeidimą pirmą kartą skiriama bauda, antrą kartą – bauda ir privalomas bepiločio orlaivio konfiskavimas.

Net ir gavus leidimą galioja taisyklė, kad pilotuojamas orlaivis visuomet turi pirmenybę prieš bepilotį.

Bepiločių orlaivių naudotojams skirtas oro erdvės žemėlapis: utm.ans.lt

Turite klausimų?

uas@tka.lt

0 700 35045

